

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

655(064)

Szerző: *m. a.*

Cím: ~~A~~ **MÁGYAR KÖNYV TÍZ ÉVE**
Könyvkiállítás a Nemzeti Szalonban

"1955"

Forrás: *Magyar Szemle*

Szemely:

Bp

1955. VI. 22.

Helyszám:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. »Az olvasáshoz ugyanaz a készség, képzettség, fantázia, műveltség és irány kell, mint az íráshoz» — mondotta egyszer MórícZ Zsigmond. Ez a gondolat foglalkoztat bennünket, míg a Nemzeti Szalon kiállítását nézzük, könyvkiadásunk tízéves fejlődéséről. Jól terjesztettük-e a műveltséget? Hozzásegítettük-e az olvasókat ahhoz, hogy a magyar- és világirodalomnak, s a szakkönyveknek legjavát vehessék kézbe?

A kiállítás sokban megfelel erre. Könyvkiadásunk hatalmas fejlődését a többi közt két számadat tanúsítja. 1938-ban megjelent 8152 mű 17 millió példányban, 1954-ben 20 693 mű 41 millió példányban. S a számok mellett, ha végigtekintünk könyvkiadásunk különböző ágain, a fejlődés minőségi tartalma még szembetűnőbb.

Hol volt például a felszabadulás előtt magyar nyelvű marxista irodalom? *Marx*, *Engels* egy-egy művét is csak rejtegetve, legtöbbször idegen nyelven lehetett olvasni; *Lenin*, *Sztálin* munkáit almév

mőve kellett rejteni. A marxizmus klasszikusai az utóbbi tíz év során olvasó népünk közkincsévé váltak.

De egy pillantást vessünk csak a majdnem egész termet betöltő különböző műszaki kiadványok sorára — a gépgyártás, építőipar, textilipar stb. fejlesztését célzó, újító-szóra serkentő könyvekre, a Műszaki Könyvkiadó izléses zsebkönyv- és kézikönyv-sorozataira, s ezeken a köteteken keresztül kiszélesedett ipari gazdaságunk, emelkedő technikai színvonalunk ereje mutatkozik.

Nézzük a szépirodalom legjavát tükröző könyvcsoportot. Tíz év eredményes munkája után gazdag anyag tárul elénk a mai és a klasszikus magyar irodalom és a szovjet irodalom műveiből. Lemérhetjük itt mindjárt a hiányokat is: keveset tettünk a népi demokráciák irodalmának megismertetésére s még többet kell törődnünk a világirodalom nagyjai iránt mutatózó igényekkel is.

A mult szépirodalma? Hát van itt egy írásos dokumentum is 1942-ből. Az akkori vezérkari főnök átirata az igazságügyminiszterhez *Solohov*: »Csendes Don« című regénye miatt. Az írás panasolja, hogy a könyv megjelölt részletei »burkolt bolszevista propagandát fejtenek ki«. Ezért azután a következő ajánlatot teszi a vezérkar főnöke: »A Csendes Don« című könyv forgalomban maradását honvédelmi szempontból aggályosnak tartom, miért is tisztelettel kérem nagyméltóságodat, méltóztatásuk megfontolás tárgyává tenni a könyv további terjesztésének megakadályozását.«

Két olyan területtel is találkozunk a kiállításon, ahol a felszabadulás utáni első években keveset ádtunk: az utleírások és ifjúsági könyvek csoportjával. Mindkettőnél a szovjet irodalom sietett segítségünkre, utat mutatva e téren is a szocialista szellemű alkotásokhoz.

Rendkívül sokat mond az a néhány könyv, amit mutatóba állítottak ki a külföldön

idegen nyelven megjelent magyar könyvekből. Hiszen a multban is voltak próbálkozások magyar könyveknek külföldi kiadására, de — mint a kiállítás tanúsítja — irodalmunk valójában most találja meg az utat a világ szélesebb olvasótáborához. A gondos kiadásban megjelentetett orosz nyelvű magyar irodalmi alkotások mellett — melyek között ott látjuk a magyar költészet jelentékeny antológiáját — olyan érdekességeket találhat a látogató, mint *Csiky Gergely* »Ingyenélők«-jének iráni kiadását.

Könyvkiadásunk tízéves fejlődését e sok eredmény mellett legjobban talán az a kis csoport érzékelteti, mely »A tíz év legszebb könyvei« címet kapta. Tudományos és művészeti kiadványok, szépirodalmi, bibliofil-kötetek vetélkednek egymással s tanúsítanak egymásról: könyveink nemcsak jók, hanem szépek is!

m. a.

— 14306/51